

HỌC PHẦN

TRIẾT HỌC MÁC - LÊNIN

CHỦ NGHĨA DUY VẬT LỊCH SỬ NHÀ NƯỚC VÀ CÁCH MẠNG XÃ HỘI

(Slide này có thể được sử dụng cho quá trình tự học của sinh viên)

Chương 3

CHỦ NGHĨA DUY VẬT LỊCH SỬ

3.1. HỌC THUYẾT HÌNH THÁI KINH TẾ - XÃ HỘI

3.2. GIAI CẤP VÀ DÂN TỘC

3.3. NHÀ NƯỚC VÀ CÁCH MẠNG XÃ HỘI

3.4. Ý THỨC XÃ HỘI

3.5. TRIẾT HỌC VỀ CON NGƯỜI

3.4. Ý THỨC XÃ HỘI

3.4. Ý THỨC XÃ HỘI

3.4.1. Khái niệm tồn tại xã hội và các yếu tố cơ bản của tồn tại xã hội

a. Khái niệm tồn tại xã hội

b. Các yếu tố cơ bản của tồn tại XH

3.4. Ý THỨC XÃ HỘI

3.4.2. Ý thức xã hội và kết cấu của ý thức xã hội

a. Khái niệm ý thức xã hội

b. Kết cấu của ý thức xã hội

c. Tính giai cấp của ý thức xã hội

d. QHBC giữa TTXH và YTXH

e. Các hình thái ý thức xã hội

f. Tính độc lập tương đối của ý thức XH

3.4.1. KHÁI NIỆM TỒN TẠI XÃ HỘI VÀ CÁC YẾU TỐ CƠ BẢN CỦA TỒN TẠI XÃ HỘI

a. Khái niệm tồn tại xã hội

Tồn tại xã hội là khái niệm triết học dùng để chỉ toàn bộ những sinh hoạt vật chất và những điều kiện sinh hoạt vật chất của xã hội trong những giai đoạn lịch sử nhất định.

3.4.1. KHÁI NIỆM TỒN TẠI XÃ HỘI VÀ CÁC YẾU TỐ CƠ BẢN CỦA TỒN TẠI XÃ HỘI

b. Các yếu tố cơ bản của tồn tại xã hội

**Các
yếu tố
cơ bản
của
tồn tại
xã hội**

**Điều kiện tự nhiên
– hoàn cảnh địa lý**

Điều kiện dân số

**Phương thức
sản xuất**

3.4.1. KHÁI NIỆM TỒN TẠI XÃ HỘI VÀ CÁC YẾU TỐ CƠ BẢN CỦA TỒN TẠI XÃ HỘI

b. Các yếu tố cơ bản của tồn tại xã hội

Điều kiện địa lí tự nhiên với tư cách là yếu tố cơ bản tạo thành tồn tại xã hội – đó là toàn bộ những điều kiện vật chất tự nhiên tạo thành những điều kiện khách quan cho sự sinh tồn và phát triển của cộng đồng người trong lịch sử.

Giới tự nhiên là “thân thể vô cơ” của con người. Chính từ trong điều kiện tự nhiên mà con người có thể thực hiện quá trình trao đổi chất, tiến hành sản xuất, cung cấp những điều kiện vật chất đảm bảo sự sinh tồn và phát triển của mình.

3.4.1. KHÁI NIỆM TỒN TẠI XÃ HỘI VÀ CÁC YẾU TỐ CƠ BẢN CỦA TỒN TẠI XÃ HỘI

b. Các yếu tố cơ bản của tồn tại xã hội

Yếu tố dân cư bao gồm toàn bộ các phương diện về số lượng, cơ cấu, mật độ phân bố, cấu trúc tổ chức dân cư....tạo thành điều kiện vật chất khách quan đảm bảo cho sự sinh tồn và phát triển của xã hội.

Ví dụ, cấu trúc cư dân nông nghiệp lúa nước ở Việt Nam, với tổ chức làng xã ổn định có những khác biệt khá lớn so với cách thức cấu trúc dân cư của

3.4.1. KHÁI NIỆM TỒN TẠI XÃ HỘI VÀ CÁC YẾU TỐ CƠ BẢN CỦA TỒN TẠI XÃ HỘI

b. Các yếu tố cơ bản của tồn tại xã hội

Phương thức sản xuất là yếu tố cơ bản và trực tiếp quy định sự sinh tồn, phát triển của mỗi con người cũng như của toàn bộ cộng đồng xã hội, quy định trực tiếp phương thức hoạt động vật chất của mỗi xã hội.

Phương thức sản xuất nào cũng được tạo nên từ hai mặt, đó là mặt vật chất – kĩ thuật của quá trình sản xuất (biểu hiện tập trung ở trình độ phát triển phương thức kĩ thuật, công nghệ) và mặt kinh tế - xã hội của quá trình ấy (thể hiện tiêu biểu ở trình độ phát triển của phương thức tổ chức kinh tế)

Tài liệu tham khảo:

1. Giáo trình Triết học Mác-Lênin, dùng cho sinh viên đại học hệ không chuyên lý luận chính trị. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia sự thật, 2021.
2. Giáo trình Triết học Mác-Lênin, dùng cho sinh viên đại học hệ chuyên lý luận chính trị. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia sự thật, 2021.
3. Giáo trình Triết học Mác-Lênin. Nhà xuất bản Chính trị quốc gia, 2010.
4. Tham khảo tài liệu tiếng Anh tại:
<http://www.marxists.org/xlang/index.htm>
5. Viện Nghiên cứu con người: *Một số kết quả nghiên cứu chủ yếu*, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội, 2014.
6. Quân đội nhân dân Việt Nam, Tổng cục Chính trị: *Triết học Mác-Lênin- Phần II, Chủ nghĩa duy vật lịch sử*), Nxb. Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2008.